

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА (ЕО) № 2560/2001

от 19 декември 2001 година

относно трансграничните плащания в евро

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност и по-специално член 95, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията¹,

като взеха предвид становището на Икономическия и социален комитет²,

като взеха предвид становището на Европейската централна банка³,

в съответствие с процедурата, предвидена в член 251 от Договора⁴,

като имат предвид, че:

- 1) Директива 97/5/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 януари 1997 година относно трансграничните кредитни преводи⁵ целеше да усъвършенства обслужването на трансграничните кредитни преводи и особено тяхната ефективност. Целта е да се даде възможност на отделните потребители и малките и средни предприятия да извършват кредитни преводи бързо, сигурно и евтино от една част на Общността в друга. Кредитните преводи и трансграничните плащания като цяло все още са изключително скъпи в сравнение с вътрешните плащания. Данните от проучване, проведено от Комисията, публикувани на 20 септември 2001 година, ясно сочат, че относно банковите разходи по паричните преводи информация за потребителите или липсва, или тя е недостатъчна и че разходите по трансграничните кредитни преводи почти не са се променили от 1993 година, когато също е било проведено подобно проучване.
- 2) Докладът на Комисията пред Европейския парламент и Съвета от 31 януари 2000 година относно плащанията “на дребно” на вътрешния пазар заедно с Решенията на Европейския парламент от 26 октомври 2000 година и от 4 юли 2001 година относно Съобщение на Комисията за средствата за подпомагане на участниците в икономическия процес при преминаване към еврото, и докладите на Европейската централна банка от септември 1999 година и септември 2000 година за подобряване обслужването на

¹ ОВ № С 270 Е, 25.9.2001 г., стр. 270.

² Становище, представено на 10 декември 2001 г. (все още не е публикувано в “Официален вестник”).

³ ОВ № С 308, 1.11.2001 г., стр. 17.

⁴ Становище на Европейския парламент от 15 ноември 2001 г. (все още не е публикувано в “Официален вестник”), Обща позиция на Съвета от 7 декември 2001 г. (ОВ № С 363, 19.12.2001 г., стр. 1) и Решение на Европейския парламент от 13 декември 2001 г.

⁵ ОВ № L 43, 14.2.1997 г., стр. 25.

трансграничните плащания, подчертават спешната необходимост от ефективни промени в тази област.

- 3) Съобщението на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Икономическия и социален комитет, Комитета на регионите и Европейската централна банка от 3 април 2001 година относно подготовката за въвеждане на евро-банкноти и монети гласи, че Комисията ще обсъди използването на всички инструменти, които има на свое разположение и ще предприеме всички необходими мерки за уеднаквяване на разходите по трансграничните сделки с тези по вътрешните, като по този начин идеята за евро-зоната като “област на вътрешни плащания” се превърне в нещо реално и прозрачно ясно за гражданите.
- 4) В сравнение с целта, която бе препотвърдена при въвеждането на безналичното евро, а именно, да се постигне, ако не единна, то поне подобна тарифна структура за еврото, не са постигнати значителни резултати по отношение намаляването на разходите за трансграничните плащания в сравнение с вътрешните плащания.
- 5) Обемът на трансграничните плащания непрекъснато нараства със завършване изграждането на вътрешния пазар. В тази зона без граници плащанията се облекчиха още повече с въвеждането на еврото.
- 6) Фактът, че нивото на разходите за трансгранични плащания се запазва по-високо от нивото на разходите за вътрешни плащания, затруднява външната търговия и по тази причина се явява пречка за правилното функциониране на вътрешния пазар. Много вероятно е това да засегне и доверието в еврото. Ето защо, за да се улесни функционирането на вътрешния пазар, е необходимо разходите за трансгранични плащания в евро да са същите като разходите за плащания в евро в държава-членка, което би укрепило доверието в еврото.
- 7) За трансграничните електронни платежни операции също трябва да бъде приложен принципът на единното тарифиране като се вземат предвид адаптационните периоди и допълнителната натовареност на институциите, свързана с преминаването към еврото от 1 юли 2002 година. За да могат да се внедрят нужната инфраструктура и условия, е необходим преходен период за трансграничните кредитни преводи до 1 юли 2003 година.
- 8) В момента не е уместно прилагането на принципа на единното тарифиране за чекове, тъй като по своя характер те не могат да бъдат обработвани така ефективно както другите платежни средства, и особено електронните плащания. Но принципът на прозрачност на таксите трябва да се прилага и към чековете.
- 9) За да се даде възможност на потребителя да изчисли сумата на разходите по трансгранично плащане, е необходимо той да бъде информиран за наложените такси и всяко изменение в тях. Същото се отнася и за трансгранична платежна операция в евро, в която е включена валута, различна от евро.

- 10) Настоящият регламент не засяга възможността институциите да предлагат такси “*all-inclusive*” за обслужването на различни плащания, в случай, че това не води до различия между трансграничните и вътрешните плащания.
- 11) Важно е, също така, да се направят промени, които да облекчат институциите при извършването на трансгранични плащания. В това отношение трябва да се насърчи процесът на стандартизация, особено що се отнася до използването на международен номер на банкова сметка⁶ (IBAN) и банков идентификационен код⁷ (BIC), необходими за автоматизирана обработка на трансграничните кредитни преводи. Широката употреба на тези кодове е от първостепенно значение. Освен това, трябва да бъдат отстранени всички други критерии, които водят до допълнителни разходи, за да се намалят разходите на клиентите по трансграничните плащания.
- 12) За да се облекчи натоварването на институциите, които извършват трансгранични плащания, е необходимо постепенно да се премахнат задълженията, свързани с регулярните декларации за целите на статистиката на платежния баланс.
- 13) За да се осигури спазването на настоящия регламент, държавите-членки трябва да разработят адекватни и ефективни процедури за подаване на жалби или молби за уреждане на спорове между наредителя и неговата институция или между бенефициента и неговата институция, като се използват съществуващите процедури, ако това е възможно.
- 14) Желателно е Комисията да представи доклад относно приложението на настоящия регламент не по-късно от 1 юли 2004 година.
- 15) Необходимо е, също така, да се разработи процедура, посредством която настоящият регламент да може да се прилага към трансгранични плащания, направени във валута на друга държава-членка, когато тази държава-членка реши,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Предмет и обхват на регламента

Настоящият регламент предвижда правила, засягащи трансграничните плащания в евро, с цел разходите по тези плащания да се изравнят с разходите по плащанията в евро в държава-членка.

Регламентът се прилага към трансгранични плащания в евро на стойност до 50 000 евро в рамките на Общността.

⁶ Стандарт ISO № 13613.

⁷ Стандарт ISO № 9362

Настоящият регламент не се прилага към трансгранични плащания между институции, извършени за тяхна собствена сметка.

Член 2 **Определения**

За целите на настоящия регламент се използват следните определения:

а) “трансгранични плащания” са:

- i) “трансгранични кредитни преводи”: транзакции, извършени по инициатива на наредителя чрез институция или неин клон в една държава-членка с оглед на това да се постави на разположение на бенефициента парична сума в дадена институция или неин клон в друга държава-членка; наредителят и бенефициентът могат да бъдат едно и също лице,
- ii) “трансгранични електронни платежни транзакции” са:
 - трансгранични преводи на средства, извършени посредством електронни платежни инструменти, различни от тези, наредени и изпълнени от институции,
 - трансгранични тегления на пари в брой, извършени посредством електронни платежни инструменти и зареждане (и изпразване) на електронен паричен инструмент от банкомат и автоматично терминално устройство на територията на издателя или институцията по договор за признаване на платежния инструмент,
- iii) “трансгранични чекове” са чековете на хартиен носител, дефинирани в Женевската конвенция от 19 март 1931 година, която предвижда еднообразни закони за чековете, издадени от институции в рамките на Общността и използвани за трансгранични операции в рамките на Общността;

б) “електронен платежен инструмент” е платежен инструмент за отдалечен достъп и електронен паричен инструмент, който позволява собственика му да извърши едно или повече електронни плащания;

в) “платежен инструмент за отдалечен достъп” е инструмент, който дава възможност на титуляра да получи достъп до парични суми по неговата/нейната сметка в дадена институция, и чрез който може да се извърши плащане към получател и обикновено изисква ПИН и/или друго подобно доказателство за самоличност. Платежният инструмент за отдалечен достъп включва по-специално разплащателни карти (кредитни, дебитни, карти с отложен дебит или смарт карти за определени услуги) и карти предназначени за банкиране “по телефона” или “от дома”. Това определение не включва трансграничните кредитни преводи;

г) “електронен паричен инструмент” означава презаредим платежен инструмент, независимо дали това е карта със заредима стойност или компютърна памет, върху която по електронен път се съхраняват единици с различна стойност;

д) “институция” е всяко физическо или юридическо лице, което по занятие извършва трансгранични плащания;

е) “начислени такси” са всички такси, наложени от институцията и пряко свързани с трансграничните плащания в евро.

Член 3

Разходи за трансгранични електронни плащания и кредитни преводи

1. От 1 юли 2002 година таксите, начислявани от дадена институция по трансграничните електронни плащания в евро за суми до 12 500 евро, се уеднаквяват с таксите, начислявани от същата институция по съответните плащания в евро, извършени в държава-членка, в която се намира институцията, извършваща трансграничното електронно плащане.
2. От 1 юли 2003 година таксите, начислявани от дадена институция по трансгранични кредитни преводи в евро за суми до 12 500 евро, се уеднаквяват с таксите, начислявани от същата институция по съответните кредитни преводи в евро, извършени в държава-членка, в която се намира институцията, извършваща трансграничните кредитни преводи.
3. От 1 януари 2006 година сумата от 12 500 евро се увеличава до 50 000 евро.

Член 4

Прозрачност на таксите

1. Всяка институция предоставя на клиентите си в установена форма, в писмен вид, включително, ако това е възможно и съответства на установените в страната норми, по електронен път, предварителна информация за начисляваните такси по трансгранични плащания и за плащания в държавата-членка, където се намира институцията.

Държавите-членки могат да поставят като условие чековите книжки да съдържат формулировка, която да уведомява клиентите за разходите по трансграничните операции с чекове.

2. Всяка промяна в таксите се съобщава по начина, описан в параграф 1, преди датата на прилагането ѝ.

3. В случай, че институциите начисляват такси върху обмяната на валути от и в евро, те трябва да предоставят на клиентите си:
 - а) Предварителна информация за таксите по обмяната, които те възнамеряват да прилагат; и
 - б) Точна информация за различните такси по обмяната, които са прилагали.

Член 5

Мерки за облекчаване на трансграничните преводи

1. Институцията, ако има условия за това, съобщава на всеки клиент при поискване неговия международен номер на банкова сметка (IBAN) и своя банков идентификационен код (BIC).
2. Клиентът при поискване предоставя на институцията, извършваща превода, номера IBAN на бенефициента и кода BIC на институцията на бенефициента. Ако клиентът не предостави горната информация, институцията може да му начисли допълнителни такси. В този случай институцията трябва да предостави на клиентите информация за допълнителните такси в съответствие с член 4.
3. От 1 юли 2003 година институциите отбелязват в извлечението по сметка на всеки клиент, или в приложение към него, неговия номер IBAN и кода BIC на институцията.
4. При всяко трансгранично фактуриране на стоки и услуги в Общността доставчик, който приема плащане чрез превод, съобщава на клиентите си своя номер IBAN и кода BIC на своята институция.

Член 6

Задължения на държавите-членки

1. От 1 юли 2002 година държавите-членки премахват всякакви национални изисквания да се декларират трансгранични плащания на сума до 12 500 евро за нуждите на статистиката на платежния баланс.
2. От 1 юли 2002 година държавите-членки трябва да премахнат всякакви национални изисквания за предоставяне на минимална информация за бенефициента, които препятстват автоматизирането на извършването на плащанията.

Член 7

Съответствие с настоящия регламент

Съответствието с настоящия регламент се гарантира от ефективни, пропорционални и възпиращи санкции.

Член 8

Клауза за преглед

Не по-късно от 1 юли 2004 година Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад по прилагането на регламента, по-специално относно:

- промените в организацията на системата за трансгранични плащания,
- целесъобразността на подобряване на услугите за клиенти посредством укрепване условията на конкуренция в предлагането на услуги по трансграничните плащания,
- въздействието от прилагането на настоящия регламент върху начисляваните такси за плащания в държава-членка,
- целесъобразността на увеличаване сумата съгласно член 6, параграф 1 до 50 000 евро от 1 януари 2006 година, като се имат предвид всички последици за предприятията.

Докладът се придружава от предложения за промени, ако това е целесъобразно.

Член 9

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на третия ден след публикуването му в *“Официален вестник” на Европейските общности*.

Настоящият регламент се прилага, също така, към трансграничните плащания във валута на друга държава-членка, когато последната уведоми Комисията за решението си да разшири прилагането на регламента до своята валута. Уведомлението се публикува от Комисията в *“Официален вестник”*. Разширението влиза в сила 14 дни след горепосочената публикация.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

Съставено в Брюксел на 19 декември 2001 година

За Европейския парламент:

Председател

N. Fontaine

*За Съвета:
Председател*

A. Neyts-Uyttebroeck